

LOKALNI SUD U DECANIMA BESPRAVNO ODUZIMA MANASTIRSKU ZEMLJU

Visoki Decani, 9. avgust 2002.god.

Nakon devet uzastopnih zasedanja opštinski sud u Decanima, pod predsednistvom sudije Haki Baljaja, ponistio je u petak, 2. avgusta 2002. godine, odluku Vlade Republike Srbije iz 1997 god. kojom se manastiru Visoki Decani deo zemlje, koja je bespravno i bez naknade nacionalizovana 1946 godine.

Vec vise od tri godine traju neprestani pritisci opštine Decani kako bi se monaskom bratstvu oduzelo pravo na koriscenje zemlje koju je Vlada Republike Srbije posebnim ugovorom vratila manastiru 1997. godine. Rec je o dve zemljsne parcele, od ukupno 23.45 hektara, u neposrednoj blizini manastira koje su zajedno sa jos 700 hektara manstirskog imanja bespravno nacionalizovani 1946. god. Manastir je godinama bezuspesno pokušavao da ispravi nepravdu i vrati makar deo svog imanja. Medjutim, lokalne vlasti su veci deo manastirske zemlje jednostavno dale u privatne ruke Albanaca, koji su na njima podigli svoje kuce. Na dve pomenute i sada sporne parcele vremenom su podignuti: motel Visoki Decani, u sumi iznad samog manastira i mali kombinat za pakovanje meda, "Apiko", koji jos od pocetka 90tih godina nisu aktivno radili i bili su zapusteni.

Manastir je konacno 1997 godine uspeo od Vlade Republike Srbije da dobije natrag ove dve parcele zajedno sa nepokretnim objektima koji se na njima nalaze. Ugovor sa vladom Republike Srbije uredno je zakonski sproveden kroz sve relevantne zemljsne knjige, pa je bratstvo pocelo da koristi svoju imovinu, koja je vekovima pripadala manastiru Visoki Decani.

Nakon rata novoosnovane albanske opštinske vlasti odmah su osporile odluku Vlade Republike Srbije i trazile sve moguće nacine da oduzmu zemlju od manastira. U toku 2000 g. zbog cvrstog stava manastirskog bratstva po pitanju imovine izvršena su dva minobacacka napada na manastir u kojima, na svu sreću, niko nije povredjen. KFOR je zastitio celokupnu manastirsku imovinu, dok je šef UNMIK-a Dr. Bernard Kusner izdao posebno pismo kojim se manastiru potvrđuje pravo da koristi svoju zemlju. Ali, opštinske vlasti ne miruju i odmah pokrecu sudski proces koji je u medjuvremenu bio prebacen na okruzni sud u Peci da bi opet na kraju bio vracen opštinskom sudu u Decanima. Bratstvo manastira se nije odazivalo na rocista iz prostog razloga sto opštinski sud nije nadležan za ove vrste sporova i zbog toga sto je ovakvo ponasanje lokalnih opštinskih vlasti manastir dozivljavao kao otvoreni primer institucionalne represije.

Svoju presudu opštinski sud temelji na neosnovanim cinjenicama i netacnim informacijama s namerom da se pokaze nelegalnost odluke Vlade Republike Srbije. Posebno se naglasava Regulacija UNMIK-a 1999/24 po kojoj su navodno svi ugovori sklopljeni nakon 22. marta 1989. godine "nelegalni". Najbolji dokaz koliko je proizvoljno tumacenje ove regulacije jeste cinjenica da Albanci uopste ne osporavaju one ugovore koji su zakljuceni na njihovu korist u toku poslednjih deset godina.

Manastir Visoki Decani trazice zastitu od UNMIK-a zbog otvorene institucionalne represije koja se sprovodi nad ovom poslednjom srpskom enklavom u opštini Decani. Dok stotine hektara privatne srpske zemlje biva uzurpirano od strane Albanaca i dok se nemilice otudjuje drustvena imovina, UNMIK mora da zakonski zastiti legitimna prava manastira koji zeli da ocuva svoju imovinu neophodnu za ekonomski opstanak manastira. Manastir ce takodje zvanicno traziti i pomoc Vlade Republike Srbije koja ne sme dozvoliti da njene odluke bivaju ponistavane od strane nenadleznih i pristrasnih sudskih organa.

Informativna sluzba Eparhije rasko-prizrenske i kosovsko-metohijske.

Povodom odluke opštinskog suda u Decanima Savezni Sekretarijat za vere daje sledece:

SAOPSTENJE ZA JAVNOST

Odluka opštinskog suda u Decanima o ponistavanju odluke Vlade Republike Srbije iz 1997.godine, kojom je manastiru Visoki Decani vracena imovina nacionalizovana 1946.godine, predstavlja eklatantan primer pravnog nasilja pred ocima medjunarodne zajednice koja ne cini nista da zaustavi odluke poput ovih koje jasno salju poruku svim raseljenim licima da nemaju vise prava da se vrate , a preostalim Srbima i Crnogorcima jasno stavlja do znanja da im nema mirnog zivota na Kosovu i Metohiji i da trebaju da se ise, jer im nije garantovana ni licna ni imovinska sigurnost.

Ova odluka neodoljivo podseca na, mislili smo davno prošlo, vreme kada su komunisti bez ikakvog osnova oduzimali imanja Crkvi i narodu , a potom zabranjivali onima koji su pod pritiskom otisli sa Kosova i Metohije da se vrate. Jos veka je ironija da se sve to dogadja u prisustvu Misije UN koja se zalaze za uspostavljanje pravnog poretka i povratak raseljenih i prognanih sa Kosova i Metohije.

Apelujemo na sve relevantne medjunarodne organizacije posebno na UNMIK da ponisti ovu sumanutu i nezakonitu odluku opštinskog suda u Decanima, kojom se samo postize efekat dodatnog stvaranja negativnih tenzija medju nacionalnim i verskim zajednicama, koje mogu destabilizovati ceo region to sigurno nije u interesu nikoga ko je dobronameran i zeli da uspostavi mir i toleranciju na Kosmetu.

NECUVENO PONASANJE UNMIK POLICIJE I KPS (Kosovske policije)

Gracanica, 8. avgust 2002.

Jucer 7. avgusta 2002 god oko 20.30 casova policajci Kosovske policije (KPS) priveli su u lokalnu policijsku stanicu igumaniju manastira Gracanice mati Efrosiniju pod sumnjom da se na manastirskom imanju nezakonito gaji konoplja,

koja se toboze koristi u opojne svrhe. Nakon vise od sat vremena informativnog razgovora koji je u ime UNMIK policije vodio jedan nemacki inspektor mati Efrosinija je pustena kuci. U danasnjem dnevnom policijskom biltenu navodi se informacija da je policija navodno otkrila polje konoplje (kanabisa) površine oko 100 m2 na zemljištu koje "po svemu sudeći pripada manastiru Gracanici". Policijski izveštaj pominje izvesnog neimenovanog covеka koji je navodno dao izjavu da "obradjuje kanabis na pomenutoj parceli"!!?

Eparhija rasko-prizrenska najenergicnije demantuje ovu potpuno neosnovanu optuzbu i najostrije protestuje zbog maltretiranja igumanije Efrosinije stare preko sedamdeset godina. "Ovakvo ponasanje ozbiljno kompromituje medjunarodnu i kosovsku policiju", izjavio je Episkop Artemije duboko iznenadjen jucerasnjim događajem u Gracanici. "Najodgovornije tvrdim, kaze mati Efrosinija, da je rec o zabuni posto smo na tom delu imanja nekada gajili konoplju koja je i sada ostala da raste kao korov u kraju livade gde cesto slecu UNMIK-ovi helikopteri. Konoplja je sirotinjska biljka koju smo nekada svi gajili i koristili za pravljenje odece. Ona se i dan danas se moze naci u mnogim srpskim bastama, vecinom kao korov", kaze sa osmehom mati Efrosinija. I zaista nedavno su jos neki srpski seljaci olako optuzeni od strane policije da toboze gaje konoplju radi proizvodnje droge.

Iz manastira Gracanice takodje saznajemo da niko nije dao izjavu da "obradjuje polje kanabisa". Rec je o potpuno netacnoj tvrdnji u policijskom izveštaju. Najbolji pokazatelj neprofesionalnog rada UNMIK policije jeste cinjenica da su tek danas (8. avgusta) oko 11.00 ujutro, dakle 14 sati nakon privodjenja igumanije na razgovor, policijski eksperti uzeli uzorke korova iz manastirske baste da bi proverili o cemu je zapravo rec. Jos jednom se pokazuje na delu pravilo koje na Kosovu i Metohiji vazi - Srbin je kriv dok ne dokzde da je nevin, a ne obrnuto.

Eparhija rasko-prizrenska podrzava rad policije u borbi protiv narkomanije ali je apsolutno neprihvatljivo da se na osnovu neproverenih sumnji jedna ugledna starija duhovna osoba izlaze ponizavanju u policijskoj stanici. Takvo ponasanje ponajbolje govori o (ne)kulturi onih koji to cine. Osim toga, citava kampanja unistavanja kanabisa na Kosovu i Metohiji pretvorila se u besomucno unistavanje svega sto iole lici na ovu biljku tako da je nekim seljacima vec ucinjena steta. Mnogi ljudi tek sada cuju da se konoplja moze koristiti u nezakonite svrhe posto ne postoje jasne zakonske odredbe o tome.

Dok se s jedne strane duhovna lica olako i bez relevantnih dokaza sprovode na saslanje u policijsku stanicu, s druge strane albanske narko-mafija nesmetano krijumcari tone najopasnijih narokotika koji se u samoj Pristini mogu kupiti na svakom koraku.

Medjutim, i pored svih neprijatnosti u Gracanici nastoje sa humorom da prime i ovu najnoviju "ludoriju" medjunarodne policije po onoj narodnoj: Tresla se gora, rodio se mis.

Informativna sluzba ERP KIM

Najnovije vesti povodom senzacionalnog pronalaska kanabisa u basti manastira Gracanice

UNMIK POLICIJA KONACNO PRIZNALA DA MONAHINJE IZ GRACANICE NISU NARKOMANKE

Gracanica 8. avgust 2002 god.

Sef policijske stanice u Gracanici Carls Veber izjavio je za lokalni KIM radio da je konoplja koju su 7. avgusta otkrili policajci na imanju manastira Gracanice ipak rasla kao korov i da je to bilo jasno odmah nakon razgovora sa igumanijom. Za policiju je ovaj slucaj završen, rekao je Veber dodajuci da ce konoplja za svaki slucaj biti unistena.

Tako se završila jos jedna "velika akcija" medjunarodne policije u Gracanici koja je medjunarodnjake valjda uverila da pravoslavne monahinje nisu narkomanke i da konoplja moze da raste i kao korov.

Bez obzira na citavu situaciju koju su u manastiru Gracanica svi primili sa dozom humora Eparhija rasko-prizrenska ocekuje javno izvinjenje zbog ovakvog ponasanja policijskih organa koji su citav problem mogli da razrese u jednom obicnom razgovoru na manastirskoj terasi uz obaveznu kafu i rakijicu.

Nastavlja se svakodnevni teror nad preostalim Srbima

ALBANCI PRETUKLI SRBINA U NOVOM BRDU

Gracanica 8, avgust 2002. god.

Dvojica Albanaca pretukla su Slavisu Djokica iz naselja Stara Kolonija u opštini Novo Brdo 7. avgusta 2002. god. Napali su ga dok je stajao blizu svoje kuce i razgovarao sa komsijom srpske nacionalnosti. Napad se inace dogodio vec prvog dana posto su vojnici KFOR-a povukli svoj punkt iz Novog Brda. Slavisa je inace jedan od malobrojnih preostalih Srba u Staroj Koloniji koji je ovde ostao sa decom. Inace radnik je sumske uprave "Gnjilane". Motivi napada nisu poznati, a o svemu je obavestena UNMIK policija i KFOR i istraga je u toku.

Predsednik opštine Klina izjavljuje da Srbi povratnici nisu dobrodosli u njegovu opštinu

OPSTANAK SRBA U KLINSKOM SELU BICI NEIZVESAN

Gracanica 8. avgust 2002.

Dnevni list na albanskom jeziku BOTA SOT u tekstu objavljenom 8. avgusta 2002. godine objavljuje javno saopštenje Rama Manaja, predsednika opštine Klina, u kome se izmedju ostalog kaze da Srbi povratnici nisu dobrodosli dok god se ne razresi pitanje nestalih Albanaca kojih po g. Manaju samo iz ove opštine ima 135. Ovakva izjava je u otvorenoj suprotnosti sa zvanicnom politikom kosovske vlade koja je deklarativno izjavila da je povratak Srba dobrodosao. Kao i uvek do sada na Kosovu i Metohiji postoje dve price - jedna za medjunarodnu zajednicu i zapadne medije, a druga za lokalne Srbe kojima se zivot zagorcava na svakom koraku. Kako ce prvih 15tak Srba u Bici opštati u uslovima netrepeljivosti lokalnih Albanaca ostaje da se vidi. Izveštaj UNMIK policije od 8. avgusta potvrdio je da su tog dana

trojica maskiranih i naoružanih Albanaca presrela kamion kojim je lokalni albanski prevoznik prevezio pesak i sljunak za potrebe obnove srpskih kuća u Bici. Prevozniku je zaprećeno da će biti ubijen ako nastavi sa pomaganjem srpskih povratnika. Potraga za ovim maskiranim ljudima još je u toku.

Informativna služba ERP KIM

Covek koji se predstavio kao novinar Radija B92 tvrdi da na Kosovu nema diskriminacije

KOHA DITORE OBJAVILA IZJAVU LAZNOG NOVINARA RADIJA B92

Gracanica 8. avgust 2002

Dnevni listovi na albanskom jeziku KOHA DITORE čiji je direktor ugledni pristinski publicista Veton Suroi, i EPOKA I RE objavili su 6. avgusta 2002 godine izjavu izvesnog Nenada Stojkovića koji se predstavio kao novinar Radija B92 iz Beograda. U svojoj izjavi koju prenose albanski dnevници s neskrivenom radošću Stojković je izjavio da se na Kosovu oseća kao u svom Smederevu i da ga niko ne provocira niti vređa. Stojković je dalje izjavio da Srbi i Romi izbegli sa Kosova i Metohije daju sasvim drugaciju sliku zbivanja u Pokrajini od onog što je on video. "Oni misle da nema života za druge na Kosovu osim za Albance. Ja sam međutim uveren da ovde ne postoji nikakva diskriminacija". U nastavku svoje izjave Stojković se pohvalio kako je lično bio ranije pod pritiskom bivšeg režima zato što je govorio istinu.

Mozda bi ova izjava g. Stojkovića zaista bila ohrabrujući primer i radosna vest za sve Srbe da nije rec o čoveku koji se lažno predstavio kao novinar B92. Informativna služba Eparhije rasko-prizrenske proverila je direktno preko Radija B92 da Nenad Stojković ne radi za ovu medijsku kuću niti sa njom ima ikakve veze. Po svemu sudeći, saznajemo nezvanično, rec je o jednom lokalnom novinaru iz Smedereva koji je trenutno pod suspenzijom. Imajući u vidu moralni lik čoveka koji se lažno predstavlja i daje neodgovorne izjave umesto da obavlja svoj novinarski posao sasvim je izlišno davati komentar na izjave Stojkovića koje više lice na naučnu fantastiku nego na stvarnost.

Kako posrednim putem saznajemo iz KOHA DITORE već najavljuju demanti.

Saopštenje za javnost

Pomocu laznoг lekarskog uverenja i sudske presude "preko veze" Milenko Trosic i njegova supruga Branka nasilno odvođe svoju punoletnu kcerku iz manastira na psihijatarsku kliniku

RODITELJI OTELI ISKUSENICU

Gracanica 5. avgusta 2002.

Jucer 4. avgusta roditelji iskusenice manastira Sv. Nikole u Konculu, kod Raske, nasilno su odveli svoju punoletnu kcerku Melaniju TROSIC (26), apsolventa filozofskog fakulteta u Beogradu. Sestra Melanija je rođena 1976.godine i samostalno je kao zrela osoba donela odluku da se pridruži mladom sestinstvu u Konculu u novembru 2001 .godine i svoj život posveti Bogu.

Roditelji Melanijini, Milenko i Branka Trosic, oboje profesori književnosti iz Beograda, uspeli su da od nepoznatog lekara dobiju laznu lekarsko uverenje da je njihova kcerka tobože dusevno bolesna i konacno isposlujе na nezaokoniт nacin, preko licnih veza, sudsku presudu suda u Mladenovcu, koja im daje pravo na proizvedeno starateljstvo, iako je Melanija punoletna i sasvim dusevno stabilna osoba.

Trosicevi su odmah po odlasku njihove kcerke u manastir pokusali da je odvrate i cak jedanput otmu, međutim Melanija nije htela da napusti svoje sestinstvo. Jucer, 4 avgusta, Trosicevi su dosli sa dva vozila i jos nekim nepoznatim licima i nasilno odveli svoju kcerku rekavši da je vode na psihijatrijsku terapiju i lecenje. Osim toga, MILENKO TROSIC otvoreno je pretio sestinstvu i duhovniku o. Jovanu Jelenkovu, koji tobože "zavode mlade", najavljujući zakonske mere koje će preduzeti protiv manastira.

Igumanija manastira mati Katarina i o. Jovan Jelenkov sa sestrama su pokusali da sprece ovaj nasilni akt, ali Trosicevi su zapretili silom i odveli iskusenicu Melaniju i pored njenog zestokog protivljenja i zapomaganja. O ovom dogadjaju je odmah obavesten Episkop rasko-prizrenski g. Artemije koji je izrazio zgrazavanje zbog jednog ovakvog nasilnog akta i najavio da ce manastir i Eparhija upotrebiti sva zakonska sredstva da se prekine nasilje nad sestrom Melanijom Trosic i omoguci joj se da kao odrasla i slobodna osoba samostalno odluci kako i gde ce ziveti.

Ponasanje MILENKA i BRANKE TROSIC, kao i lica koja su im pomogla u otmici, predstavlja jedan porazavajući primer nasilnog ponasanja i nanosenja dusevnog bola religioznim licima, sto je u ranija komunisticka vremena bilo cak tolerisano i od zakona. Koriscenjem laznoг lekarskog uverenja, bez prethodnog pregleda, sto sestra Melanija moze da potvrdi, kao i dobijanjem nezakonite sudske presude suda u Mladenovcu na osnovu krivotvorenog lekarskog uverenja, Trosicevi su pocinili ozbiljan zakonski prekršaj koji podleže krivicnom gonjenju. Osim toga, ovakvo razbojnicko ponasanje u jednom manastiru predstavlja otvoreni primer nasilja nad Crkvom.

Sestinstvo manastira je ozbiljno zabrinuto jer po pristiglim informacijama Melanijini roditelji trenutno svoju kcerku drže u kucnom pritvoru, pod opojnim sredstvima, i onemogucavaju joj da kontaktira sestinstvo i svoje prijatelje izlazuci je tako neverovatnom psiholoskom pritisku.

Eparhija rasko-prizrenska i njeno monastvo ostaju u nadi da nove demokratske vlasti neće tolerisati ovakvo kriminalno ponasanje i zloupotrebu zvanicnih sudskih organa i lekarske etike, sto nas vraća u najmracnija vremena progona Crkve u vreme komunisticke vlasti.

Eparhija rasko-prizrenska apeluje na informativne agencije i javne medije da objavljivanjem ove informacije doprinesu da se ovakvi primeri nasilja neodgovornih roditelja nad njihovom punoletnom decom sprece i zakonski sankcionisu. Po svim zakonima i poveljama ljudskih prava svaka slobodna i punoletna osoba ima pravo da odluci gde i kako ce ziveti, ukoliko to nije u suprotnosti sa zakonima.

PACIJENTI MALTRETIRANI

BETA, AFP, 07. avgust - Pacijenti u psihijatrijskim ustanovama na Kosovu zrtve su "nasilja, silovanja i seksualnog iskoriscavanja", saopstila je danas jedna americka nevladina organizacija. Organizacija "Mental disability rights international" (Mental Disability Rights International - MDRI) koja se zalaze za prava mentalno obolelih osoba, saopstila je da se takvi pacijenti u kljucnim institucijama na Kosovu "podvrgavaju izuzetno neodgovarajucim psihijatrijskim tretmanima" i da borave "u uzasnim i ponizavajucim uslovima". Izvrsni direktor MDRI Erik Rozental rekao je na konferenciji za novinare da je njegova organizacija za potrebe tog izvestaja dve godine ispitivala stanje u glavnim psihijatrijskim centrima na Kosovu - na psihijatrijskom odeljenju univerzitetske bolnice u Pristini (75 kreveta), domu za starije osobe (165 kreveta) i "specijalnom centru" u Stimlju (285 kreveta). Rozental je rekao da su rukovodioci tih institucija, kao i UN koje ih nadgledaju preko civilne misije na Kosovu, upozoreni na tezak položaj psihijatrijskih bolesnika jos u junu 2001. godine, ali da ni "godinu dana kasnije nije nista ucinjeno kako bi se zaustavilo zlostavljanje ili pokrenula istraga". "Programi UNMIK-a ne odgovaraju standardima UN o pravim hendikepiranih osoba", dodao je on. "Nedostatak zastite od fizickog i seksualnog zlostavljanja predstavlja, prema medjunarodnom pravu, nehuman i ponizavajuci cin. Sramota je da UN nisu nista uradile da to istraze", rekao je izvrsni direktor MDRI.

Crkva zahteva hitnu evakuaciju zlostavljanih srpskih pacijenata sa Kosova i Metohije u centralnu Srbiju

SOKANTNA ISTINA O KOSOVSKIM HOROR BOLNICAMA

Pretežno srpski pacijenti u kosovskim ustanovama za mentalno zdravlje i starackim domovima izloženi su nehumanim uslovima i ponizavanjima od strane albanskog medicinskog osoblja - svedoci britanski "The Guardian" U prilogu dostavljamo clanak koji je objavljen 8. avgusta 2002. godine u britanskom casopisu "The Guardian" u kome se opisuju krajnje nehumani i zalosni uslovi u kojima zive pretežno srpski pacijenti u ustanovi za mentalno zdravlje u Stimlju, kao i pristinskom Starackom domu. Prema informacijama koje je zvanicno saopstila glasnogovornik UNMIK-a Susan Manuel pacijenti u ovim ustanovama su vecinom Srbi. Posto su okruzeni Albancima oni bi mogli biti zlostavljani ili ubijeni ukoliko bi bili otpusteni prenosi britanski Guardian. S druge strane redovna briga srpskih medicinskih ustanova i clanova porodice pacijenata je gotovo nemoguca zbog nepostojanja slobode kretanja za Srbe u kosovsko-metohijskim gradovima. Upravo zato ovi nesrecni ljudi danas zavise od albanskog osoblja koje je velikim delom neprijateljski nastrojeno prema srpskim pacijentima, po priznanju Gardiana.

Iz istog razloga u svim drugim regionalnim kosovskim bolnickim centrima nema srpskih pacijenata (osim bolnice u Severnoj Mitrovici) jer je svo medicinsko srpsko osoblje proterano sa posla nakon dolaska medjunarodne Misije UN i retko koji srpski pacijent bi se usudio da rizikuje zivot odlaskom na lecenje u jednu prilicno neprijateljski raspolozenu sredinu. Nazalost, tri godine nakon rata medicinska zastita gradjana u gradovima na Kosovu i Metohiji pripada samo privilegovanim etnickim zajednicama, pre svega Albancima, a zatim manje ili vise Turcima i Bosnjacima dok su Srbi prinudjeni da zdravstvenu pomoc traže u svojim slabo opremljenim seoskim ambulancama ili da idu u bolnice u centralnoj Srbiji.

Predstavnici Srpske pravoslavne crkve su do sada nekoliko puta posecivali Staracki dom u Pristini i odnosili namirnice i novac za pacijente. O ustanovi za mentalno zdravlje u Stimlju postoji vrlo malo informacija i do nje se tesko moze doci zbog nedostatka bezbednosti za Srbe u tom delu Pokrajine. Do sada, koliko je poznato, nijedna medjunarodna organizacija nije pomagala ovim bolesnim licima kako bi olaksala njihove izuzetno teske uslove zivota.

Srpska Pravoslavna Crkva, Eparhija rasko-prizrenska najostrije osudjuje nehumano ponasanje albanskog medicinskog osoblja u gorepomenutim ustanovama. Crkva istovremeno apeluje na UNMIK da hitno uspostavi kontakte sa odgovarajucim medicinskim institucijama u centralnoj Srbiji preko Koordinacionog Centra za KIM i pruzi svoju pomoc kako bi se srpski pacijenti iz Stimlja i Pristine sto pre prebacili u bolnice u kojima ce im biti pruzena odgovarajuca zastita i nega.

Zapostavljanje i maltretiranje mentalno bolesnih i starih osoba samo zbog njihovog etnickog porekla jos je jedan primer sveobuhvatne diskriminacije s kojom se svakodnevno suocavaju pripadnici srpske i ostalih ne-albanskih zajednica na Kosovu i Metohiji.

Informativna sluzba Eparhije rasko-prizrenske i kosovsko metohijske

AMERICKA ORGANIZACIJA KRITIKUJE MISIJU UN NA KOSOVU

Americka nevladina organizacija Mental Disability Rights International, koja se bori za prava mentalno obolelih, optuzila je misiju UN na Kosovu da nije sprecila maltretiranje, seksualno zlostavljanje i drzanje mentalno obolelih u prljavim i ponizavajucim uslovima.

Autori koji su tokom dve godine pratili situaciju u ustanovama za mentalno bolesne u Stimlju i Pristini, a cije zakljucke objavljuje danasnji Gardijan, navode slucajeve da su muski pacijenti silovali zenske, a zaposleni nista nisu preduzimali. O ovom sokantnom izvestaju BBC je razgovarao sa izvrsnim direktorom Mental Disability Rightsa Erikom Rozentalom i portparolom UNMIK-a Suzan Manuel.

Erik Rozental ovako je opisao uslove pod kojima zivi nekoliko stotina mentalno obolelih ili retardiranih, mahom srpskih pacijenata u Stimlju:

"Privatnost uopste ne postoji. Zadah je uzasan, sve je prekriveno mrvama. Ljudi leze na podu, na betonu. Lecenje je neadekvatno. Nema ni jednog strucnjaka, koji bi pomogao mentalno retardiranim osobama. Nedovoljno obucene osobe, daju im prejake lekove.

Oni su otpisani, ceo dan provode klataci se napred-nazad, te neki pocinju da dizu ruku na same sebe. Od osoblja norveskog Crvenog krsta dobili smo opsezan izvestaj o seksualnom zlostavljanju u Stimlju, a o zlostavljanju u Pristini su nam posvedocili studenti i zaposleni na psihijatrijskom odeljenju pristinske bolnice. Pre godinu dana smo zbog toga uputili ostro pismo Hansu Heckerupu, no, ni do danas nije pokrenuta istraga".

Portparol UNMIK-a Suzan Manuel priznaje da je vecina navoda izvestaja organizacije Mental Disability Rights tana. Medjutim, ona podvlaci da UNMIK nikada nije primio ni jedan zvanican izvestaj o seksualnom zlostavljanju, ali i najavljuje program obuke zaposlenih u institucijama za mentalno zdravlje, pomocu kojeg bi se oni naucili koje mehanizme da primene kako bi takve sluajeve mogli ubuduce da prijave nadleznima bez opasnosti po sopstvenu bezbednost.

Ona ukazuje i na neophodnost promene jugoslovenskog zakona u toj oblasti, koji je, po njenim recima, drakonski i nedemokratski.

Sa druge strane, Erik Rozental upozorava na procenu lekara da vecina pacijenata nije toliko bolesna da bi morala da bude institucionalizovana i istice da se postojeći novac trosi na popravku postojećih bolnica, a ne na razvoj programa za rad sa mentalno obolelima i retardiranima u okviru zajednice.

Insistirajući da novac nedostaje, Suzan Manuel podseca da je UNMIK od preuzimanja vlasti na Kosovu otvorio tri nova centra za mentalno zdravlje.

Ona iznosi razloge zbog kojih vecina pacijenata ne moze da bude pustena ili lecena u takozvanim "dnevnim bolnicama", van postojećih institucija:

"Problem sa tzv. negom pacijenata u okviru zajednice tj. dnevne bolnice lezi u tome to vecina pacijenata nisu kosovski Albanci. Oni bi se nasli u okruzenju, koje im nije naklonjeno, sa minimalnom moci komunikacije i mogli bi da se nadju u velikoj opasnosti. Zato su i dalje institucionalizovani, rekla je portparol UNMIK-a.

Portparol UNMIK-a najavljuje i da ce, kada novi zakon o brizi o mentalno obolelima, ciji je nacrt u izradi, bude usvojen, svaki pojednaci slučaj biti preispitan.

Erik Rozental medjutim odbacuje objasnjenja UNMIK-a:

"Mi ne kazemo da treba otvoriti vrata i pustiti ljude na ulicu. Tu gresku su pocinile Sjedinjene Drzave i druge zemlje. Nema razloga da se ne nacini program integracije srpskih pacijenata u srpske zajednice, enklave i predgradja na Kosovu. Organizacija "Lekari sveta" vedj je sproveda program preseljenja dece iz Stimlja. Vise od polovine dece su srpska i sada, pod mnogo boljim uslovima, zive u Gracanici".

POLICIJA UN-a UHAPSILA BIVSEG KOMANDANTA KOSOVSKIH POBUNJENIKA

(AP, Rojters, BBC - 11/08/02) Policija UN-a i mirovne snage NATO-a uhapsili su u nedelju (11. avgust) bivseg komandanta Oslobodilacke vojske Kosova (OVK) koji je, kako se tvrdi, umesan u ubistva i mucenja najmanje pet osoba koje su drzane u ilegalnom pritvoru. Hapsenje Rustema Mustafe je poslednje u nizu hapsenja bivsih pripadnika sada raspustene OVK u proteklih nekoliko meseci.

Mustafa, takodje poznat pod nadimkom Remi, je uhapsen u nedelju popodne u kosovskoj prestonici. Portparol KFOR-a, komandant vazduhoplovstva Dru Andersen, rekao je da je operaciju vodila policija UN-a na Kosovu na zahtev medjunarodnog tuzioca za hapsenje Remija.

"Istraga je usredredjena na dokaze koji povezuju osumnjicenog sa mucenjima i ubistvima najmanje pet osoba u ilegalnom pritvoru", navodi se u saopstenju UNMIK-a. Drugi detalji u vezi sa identitetom zrtava ili etnickom pripadnoscu nisu pomenuti. Prema saopstenju, odluka o podizanju optuznice protiv Mustafe bice doneta po zaključenju istrage -- procesa za koji se ocekuje da ce potrajati nekoliko meseci. Prema izvestajima medija koji se pozivaju na policijske izvore, Mustafi ce, ako bude optuzen, suditi medjunarodni sudski panel.

Remi je tokom sukoba sa Beogradom 1998-1999 vodio operacije OVK u severnom delu Kosova koji se granici sa Srbijom. On se kasnije pridruzio Kosovskom zastitnom korpusu (KZK) i postao komandant za gnijilansku oblast. Korpus cine bivsi borci OVK, a upostavljen je, nakon sto je pokrajina stavljena pod kontrolu UN-a i NATO-a, u cilju delovanja u slucju prirodnih katastrofa.

Mustafa je 2001. suspendovan iz KZK-a nakon sto se njegovo ime pojavilo na listi Vlade SAD od 22 Albanaca koji se smatraju pretnjom po stabilnost Balkana i bezbednost medjunarodnog osoblja u regionu. U aprilu 2002, bivsi komandant OVK oslobodjen je duznosti zbog nepostovanja pravila o suspendaciji, ali detalji nisu saopsteni. Mustafa je ,navodno, takodje povezan sa albanskom pobunom koja je pocela u Makedoniji u februaru 2001.

Do njegovog hapsenja doslo je posle junskih hapsenja cetvorice drugih bivsih pripadnika OVK i predaje druge dvojice nekoliko dana kasnije. U tom periodu policija UN-a povezala je ove dogadjaje sa tekucim istragom o ratnim zlocinima pocinjenim protiv sunarodnika Albanaca po zavrsetku rata, u junu 1999.

Hapsenja su izazvala proteste predstavnika albanske vecine, od kojih mnogi vide bivse pobunjenike kao heroje. Uprkos tome, medjunarodni zvanicnici su obekali da ce poostri mere protiv odgovornih za zlocine pocinjene u pokrajini.

Mnogi bivsi gerilci sada se nalaze na položajima koji im pruzaju znatnu moc. Jedno od dva lica koja su se predala u junu bio je Daut Haradinaj, brat Ramusa Haradinaja, lidera po zastupljenosti druge albanske stranke u pokrajini, Alijanse za buducnost Kosova. Obojica su bivsi komandanti OVK, a posle sukoba sa Beogradom, Daut Haradinaj bio je general KZK.

SRBI OKRUZENI ALBANCIMA

POLITIKA, 11. avgust - Kosmet je jedini deo sveta gde se, uz prisustvo medjunarodnih mirovnih snaga koje je uputila organizacija Ujedinjenih nacija, za protekle tri godine ostvario egzodus stanovnistva. Vise od 50.000 vojnika u sastavu

Kfora i UN policije iz 39 država nisu dozvolile proteravanje Srba, Roma i Goranaca sa svoje zemlje. Za manje od 60 dana, pre tri godine, proterano je više od 300.000 Srba, Roma, Goranaca i Bosnjaka.

Prema podacima eparhije Rasko-prizrenske, u kolevci srpstva ostalo je oko 125.000 Srba koji žive u 112 naselja u potpunom okruženju Albanaca, u takozvanim getima, logorima i enklavama. Iseljavanje i dalje traje.

Najveći broj Srba ostao je na severu Kosmeta, u opštinama Zvecan, Leposavic, Zubin Potok, pa i u delu Kosovske Mitrovice. U ovom kraju živi oko 60.000 srpskih duša. U Kosovskom Pomoravlju, u opštinama Kosovska Kamenica, Kosovska Vitina, Gnjilane i Novo Brdo, obitava dvadesetak hiljada Srba, od kojih najviše u Kosovskoj Kamenici - 11.000. Oni žive u gradu i u 29 čisto srpskih i deset mesovitih sela okruženi Albancima

U opštini Vitina ima ih još samo 5.000, dok je 8.000 sunarodnika proterano. Srbi iz ove opštine proterani su iz svih 14 mesovitih sela. U opštini Gnjilane sada ima oko 4.000 srpskih duša, a u samom gradu - gde je do jula 1999. godine bilo 12.000 - ima ih samo oko 200. Nastanjeni su oko pravoslavne crkve Sveti Nikola. U ataru Novog Brda ima oko 2.000 Srba u desetak naselja.

Ako se izuzme severno Kosovo, Srbi žive u potpunom okruženju Albanaca. I posle tri godine prisustva mirovnjaka iz sveta, Srbi na Kosmetu iz sedamdesetak naselja - ako bi ih hteli da krenu do takozvane centralne Srbije - mogu jedino uz oružanu pratnju pripadnika Kfora ili UN policajaca.

U Pristini, gde je do pre tri godine stanovalo više od 40.000 Srba, danas ih je ostalo 176! U Urosevcu je preostalo samo 14 Srba koje čuvaju grčki vojnici. Vojnici iz Grčke su se uselili u njihove kuće kako bi ih zaštitili od danonoćnih nasrtaja komsija. Od 8.000 Srba u Prizrenu sada je ostalo samo 66. Polovina ih živi u internatu Prizrenske bogoslovije, a tridesetak staraca je prepusteno na milost i nemilost u naselju Kaljaja i Podkaljaja, nedaleko od sabornog hrama Sveti Djordje.

U Djakovici srpstvo je svedeno na šest starica. Stalno ih obezbeđuju i prehranjuju italijanski vojnici. U Peci, gradu u kojem je do 1999. obitavalo više od 15.000 srpskih duša, danas Srba nema.

Srbi žive jedino u Gorazdevcu, oko 800, i u manastiru Pecke patrijarsije - dvadesetak monahinja. Iz Peckog okruga je proterano 33.640 Srba. U pojedinim srpskim selima na Kosovu, kao u Mirocu kod Vucitrna, Vrelu kod Kosova Polja i Milosevu kod Obilica, postoji od tri do osam domaćinstava, šest do 27 Srba. Slično je stanje i u dvadesetak sela.

U Podujevu, osim jedne starice, nema više Srba. Ni u selima atara ove opštine Livadica, Tursko Merdare, Gornja i Donja Dubnica, Sibovac, Glavnik, Svetlje, sajkovac, Luzane, Orlane, Batlava... Danas u najvećem srpskom selu na Kosmetu, Priluzju u opštini Vucitrn, boravi 3.821 Srbin.

Na severu Metohije, u selu Crkolez u opštini Istok, i mestima Banje i Suvo Grlo u ataru Srbice, ostalo je oko 400 Srba, a u Osojane se dosad vratilo 240.

Monahinje pod strazom

U centralnom delu u Kosovu Polju, koje je slavilo za bastion srpstva, ima ih samo 508, u Obilicu oko 500, koji žive u šest naselja.

U Velikoj Hoci, selu koje ima 13 srednjovekovnih crkvice, ostalo je 700 duša, a u Orahovcu, u jednoj ulici koju su nemacki vojnici u sastavu Kfora ogradili bodljikavom zicom, 472 Srbina. U regionu Strpce, na krajnjem jugu Kosova i Metohije, uz pogranični pojas sa Makedonijom, ima ih 11.000. Srbi iz ove enklave nisu izlazili, oni su u potpunom okruženju Albanaca.

Pored Podujeva, etnički su čiste opštine Glogovac, Malisevo, Kacanik, Klina, Srba nema ni u jednom mestu. U 30 opština na Kosovu i Metohiji samo iz Zvecana i Leposavica na severu Srbi nisu proterivani. Najureni su iz više od 430 naselja i sela koja su opljackana i spaljena.

I posle tri godine više od 700 srpskih učenika putuje do škole i nazad uz pratnju naoružanih vojnika, s prstom na obaracu. U Pristini ih do škole u najbliže srpsko selo Gracanicu odvoze oklopnim transporterima.

U prizrenskom kraju, osim bogoslovije, ima još osam monaha koji obezbeđuju nemacki vojnici u manastiru Svetih arhangelata. U manastiru Visoki Decani 30 monaha štite italijanski vojnici, kao i 20 monahinja u Patrijarsiji i sestrinstvo u manastiru Budisavci kod Kline. španski vojnici obezbeđuju osam monahinja u manastiru Gorioč kod Istoka, a ruski osam sestara manastira Dević kod Srbice. Tri monahinje su pod zaštitom Amerikanaca u manastiru Dragance kod Gnjilana, a švedski brinu o bezbednosti monahinja manastira Gracanica kod Pristine.

Od dolaska Kfora i Unmika na Kosovu i Metohiji je zapaljeno i uništeno 108 crkava i manastira.

BIVSI IZASLANIK ZA BALKAN POZIVA NA RAZGOVORE O STATUSU KOSOVA

Resavanje pitanja konačnog statusa Kosova neophodno je ostvariti za najviše nekoliko godina, istakao je Karl Bilt u komentaru objavljenom u sredu (7. avgust) u Internesnal Herald Tribjuni. Bivši međunarodni izaslanik za Balkan rekao je da je krajnje vreme da EU, Sjedinjene Države i Rusija započnu razgovore. "O ovom pitanju odluku na kraju donosi Savet bezbednosti UN-a", dodao je Bilt.

U drugom tekstu, objavljenom u Internesnal Herald Tribjuni 10. jula, Bilt je upozorio da bi dalje zanemarivanje tog pitanja moglo rezultirati jačanjem tenzija i novim izlivima nasilja. "Posle tri godine od okončanja rata na Kosovu krajnje je vreme da se usudimo da dotaknemo pitanje kosovskog mira. Mi ne možemo dozvoliti još jedan mirovni neuspeh", ukazao je on.

Bivši izaslanik je podvukao da su sustinska pitanja ostala otvorena od završetka sukoba i da su očekivanja u vezi sa budućnošću Kosova generisala strahove unutar albanske većine na Kosovu i među manjinskim zajednicama. Prema Biltu, ova neizvesnost je uticala na region kao celinu. Tvrdi da je međunarodna zajednica propustila "otvorenu sansu" za resavanje pitanja posle pada Slobodana Miloševića, Bilt je ukazao da je region rizikovao da se nađe u situaciji sličnoj onoj na Bliskom Istoku nakon kolapsa mirovnog procesa u Oslu.

Administracija UN-a na Kosovu je "nista više do operacije održavanja", dodao je bivši izaslanik.

Izrazavajući neslaganje sa Biltovom izjavom, šef UNMIK-a Mihael Stajner rekao je da "Rezolucija 1244 Saveta bezbednosti UN-a pruža mandat administraciji UN-a da stvori mogućnosti za sustinsku autonomiju. Misija ne održava operaciju, nego sprovodi operaciju. Mi treba da odvedemo Kosovo iz haosa iz 1999. godine do tačke kada više nećemo biti potrebni". Stajner je ovo napisao u komentaru objavljenom u *International Herald Tribune* 24. jula.

Pre otvaranja diskusije o konačnom statusu Kosova, dodao je Stajner, mora biti postignut napredak u skladu sa osam grupacija odrednica koje obuhvataju demokratski i ekonomski razvoj, povratak raseljenih lica i vladavinu zakona. "Oni kosovski lideri koji traže da se status odredi sada, moraju da shvate da sustinska autonomija podrazumeva samoodrživost. Konačni status Kosova ne može se razmotriti na značajan način dok njegove institucije, ekonomija i politička kultura ne evoluiraju do te mere da može samo da upravlja sobom bez velike spoljne podrške ili mešanja. Nasa filozofija, standardi pre statusa, odražava logičnu neophodnost", rekao je Stajner ustvrdivši da bi pitanju statusa trebalo pristupiti na postepen način.

Slozivši se sa Stajnerovim argumentima, Bilt je u svom poslednjem tekstu ukazao da ne samo da je zadatak određivanja standarda za Kosovo komplikovan zbog neizvesnosti u pogledu statusa pokrajine, nego "takodje postoji rizik da će to nastaviti da generise neizvesnost od Bosne do Makedonije". Kao što bilo koji iskusni balkanski analitičar zna, u tom regionu se sve odražava na sve", piše Bilt. Slozivši se da su pitanja prilično teška, Bilt je istakao "da postoji rizik da ona postanu još teža, ako budu zapostavljena. Naivno je verovati da će ona jednostavno nestati. Ona moraju da budu razrešena".

SERVER O STATUSU KOSOVA

B92, 08. avgust - O konačnom statusu Kosova morace da se razgovara ranije nego što to trenutno predviđa međunarodna zajednica, ocenio je uticajni americki Institut za mir u svojoj novoj analizi. U dokumentu se navodi osam mogućih opcija konačnog statusa pokrajine, među kojima nisu ni povratak Kosova pod kontrolu Beograda ni trenutna nezavisnost.

Direktor programa za Balkan pri Institutu za mir Danijel Server objasnio je danas za radio BBC da se pitanje konačnog statusa Kosova ne može još dugo odlagati, iako zapadne vlade tvrde suprotno. "Dosađasnja debata je po našem mišljenju nerealna. U njoj se, sa jedne strane govori o trenutnom osamostaljivanju Kosova, a sa druge o povratku pokrajine pod vlast Beograda. Ni jedna od tih opcija nije realna i hteli smo da predložimo druga rešenja koja imaju bolje izgleda da budu prihvacena", kazao je Server.

Albanci će u naredne dve godine pojačavati pritisak da se nađe rešenje, a Srbija će zeleći da se prijavi za ulazak u EU, što znači da će morati da definiše koju to tačno teritoriju planira da unese u Uniju, objasnio je on. "Beograd će odgovor na to pitanje možda morati da utvrdi već 2004. godine", smatra Danijel Server.

On je priznao da na Kosovu ima "mnogo problema koji zahtevaju hitno rešavanje", poput položaja nealbanaca, slobode kretanja i organizovanog kriminala i pritom dodao da Institut za mir ne sugerise da je konačni status najurgentnije pitanje, već da se ono ne može odlagati u nedogled. "Neka preliminarne rasprava o tome u narednih godinu ili dve bi bila korisna", kazao je Server i dodao konačni status ne treba da ima prioritet u odnosu na pitanje ljudskih prava kosovskih Srba. "Problem njihovih prava treba rešavati hitno. U našem dokumentu se jasno kaže da će utvrđivanje konačnog statusa čekati na korektan tretman nealbanskog stanovništva", objasnio je on.

Server je ponovio predloge Instituta za konačni status: "federacija u kojoj bi suverenitet nad Kosovom ostao u Beogradu", "kantonizacija" i "nezavisnost, ali ne u sadašnjim granicama već uz podelu, tako da Srbija dobije sever Kosova, a da se Kosovu pripoji deo juga Srbije gde su Albanci većina". Među predlozima je i "nezavisnost posle određenog broja godina", ili "nezavisnost ukoliko se zadovolje određeni kriterijumi".

"Jedino stabilno rešenje biće ono oko koga se dogovore Beograd i Pristina", rekao je Server i dodao da "sve dok je vlast u Beogradu demokratska, nametanje rešenja bez saglasnosti Beograda neće biti moguće".

SUDBINA KOSMETA U RUKAMA RASELJENIH

TANJUG, 9. avgust - Sudbina Kosova i Metohije je u rukama raseljenih lica i oni, najmanje sto mogu da učine za sebe, svoju državu i sve Srbe u toj pokrajini, jeste da se registruju, istaknuto je danas na sastanku zamenika komesara za izbeglice Srbije Dragise Dabetica i člana Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Svetimira Stefanovica s rukovodstvom opštine Jagodina.

Dabetic je rekao da je u Jagodini do sada slab odziv za doregistraciju i da to ide u prilog Albancima, ističući da je za predstojeće lokalne izbore u Pokrajini potreban svaki građanin.

Loši rezultati doregistracije su i u Kraljevu i Kragujevcu, gde je mnogo raseljenih naslo utociste, kazao je on i dodao da ima ljudi koji nisu zainteresovani za povratak "ali je njihova dužnost da pomognu onima koji to žele".

Poverenik Komesarijata za izbeglice u Jagodini Snežana Aleksić je istakla da se od 29. jula do sada u Jagodini na doregistraciju odazvalo svega 34 raseljenih s Kosova ali da je odaziv veći posle poziva ptarijarha srpskog Pavla i predsednika SR Jugoslavije Vojislava Kostunice.

Ona je istakla da na području Jagodine, prema evidenciji Crvenog krsta, živi 4.600 raseljenih lica, a lene ih je, s pravom glasa, registrovano 2.390.

Potpredsednik opštine Dragoslav Stefanović je istakao da se sve mora učiniti i da se doregistruju svi raseljeni i izrazio nadu da su apeli i objasnjenja o značaju doregistracije morali doći ranije.

POSLEDNJA NEDELJA ZA REGISTRACIJU

9. avgust - Komesarijat za izbeglice Republike Srbije pozvao je danas sve raseljene sa Kosova i Metohije koji se još

nisu registrovali za kosovske lokalne izbore 26. oktobra, kao i osobe koje su imale problema prilikom proslogodisnje registracije, da posete centre za glasacke usluge tokom naredne, poslednje nedelje za registraciju.

"Kako bi olaksali proces registracije, raseljena lica treba da donesu sa sobom sto vise dokumenata - pasos SRJ, vozacku dozvolu SRJ, izvod iz matичne knjige rođenih, venci list, zdravstvenu knjizicu, univerzitetski indeks, vojnu knjizicu, raseljenicku legitimaciju", pise u saopštenju komesarijata. Raseljeni su pozvani da donesu i "svaki dokument kojim mogu da potvrde svoje prebivaliste na Kosovu i Metohiji, kao sto su komunalni racuni i ugovori o zakupu stana, na kojima su navedeni njihova imena i adrese". Uslove za registraciju ispunjavaju raseljeni sa Kosova koji ce imati 18 ili vise godina 26. oktobra 2002. i koja mogu da dokazu da su Kosovo napustila 1. januara 1998. ili kasnije. Sledece nedelje centri za glasacke usluge bice otvoreni od 9 do 12 i od 13 do 17 sati, od ponedeljka do petka.

HITNO DO IMOVINE IZBEGLICA

BETA, 8. avgust - Sef stalne misije SRJ pri UN u Zenevi, ambasador Milorad Scepanovic izrazio je danas zabrinutost zbog sporosti u dosadasnjem resavanju pitanja povratka imovine izbeglim i raseljenim licima koja borave u SRJ.

Na zasedanju potkomisije za unapredjenje i zastitu ljudskih prava, cija je jedna od tacaka bila povracaj imovine izbeglica i raseljenih, Scepanovic je rekao da su ta lica suocena sa proceduralnom opstruk-cijom i vlastima koje su nezainteresovane da se ti problemi rese.

"Drastican primer za to je Kosovo i Metohija, odnosno pitanje povratka imovine oko 250.000 interno raseljenih, uglavnom Srba iz te pokrajine", rekao je jugoslovenski ambasador i dodao da isti problem ima i preko 400.000 izbeglica iz BiH i Hrvatske.

Scepanovic je izneo podatak da je SRJ zemlja koja zbrinjava najveći broj izbeglica i interno raseljenih lica u Evropi. Blizu 700.000 izbeglica i interno raseljenih iz Hrvatske, BiH i sa Kosova i Metohije boravi u SR Jugoslaviji sto cini skoro 10 odsto ukupne populacije zemlje, rekao je on.

U tom cilju, podsetio je Scepanovic, SRJ je u saradnji sa Visokim komesarijatom za izbeglice izradila i nedavno u Zenevi predstavila nacionalnu strategiju za trajna resenja problema izbeglica i interno raseljenih lica.

STRAZBUR: ZA POSTOVANJE DEMOKRATSKIH PRAVILA

UNMIK, 5. avgust - Visoki medjunarodni zvanicnici zaduzeni za jugoistocnu Evropu pozvali su vlade, politicare i politicke partije da postuju demokratska pravila Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu koja se odnose na izbore zakazane krajem godine u regiji.

Na sastanku koji je odrzan proteklog vikenda u Strazburu, kojem je prisustvovao i sef UNMIK-a Mihael Stajner, naglasena je potreba za slobodnim i postenim izborima i isto takvom predizbornom kampanjom. Nacin na koji ce se izbori sprovesti je od sustinskog znacaja za medjunarodnu stabilnost, naglasili su zvanicnici.

Istovremeno takvi izbori bice od vitalnog znacaja za privlacenje preko potrebnih stranih investicija.

Takodje je naglasena potreba za intenziviranjem regionalne saradnje u oblasti liberalizacije trgovine, borbi protiv organizovanog kriminala, energetici, povratku interno raseljenih lica, kao i razvoju medija.

"U najboljem je interesu Kosova da bude deo ove regionalne saradnje", izjavio je gospodin Stajner. "Kosovo nije ostrvo u regiji", kaze Stajner.

Sastanak je odrzan u Strazburu, Austrija, a sazvaog ga je Erhard Busek, specijalni koordinator Pakta stabilnosti jugoistocene Evrope. Uz gospodina stajnera, sastanku su prisustvovali Pedi Esdaun, Visoki predstavnik medjunarodne zajednice za Bosnu i Hercegovinu i Alan Le Roj, predstavnik Evropske unije za bivšu jugoslovensku republiku Makedoniju.

PLAN SRBA ZA DECENTRALIZACIJU KOSOVA

8. avgust - Pristinski dnevnik "**Koha Ditore**" objavljuje danas na prvoj strani pojedinosti okvirnog plana Srba za decentralizaciju vlasti na Kosovu.

Kako pise list, srpska verzija za decentralizaciju vlasti na Kosovu, koju su pripremili Srbi, predvidja stvaranje novih amdinistrativnih struktura vlasti kao sto su mesna zajednica, opstina, nacionalne i regionalne zajednice. Cilj tog plana je zastita interesa gradjana Kosova, pise list. Dokument predstavlja bazu strategije za decentralizaciju Kosova, da pojaaca samoupravljanje mesnih i regionalnih zajednica.

Planom je predvidjeno formiranje lokalne policije i nacionalne zajednice kao oblika samoorganizovnja. Srpski dokument predvidja i decentralizaciju centralne vlasti na Kosovu podelom Skupstine Kosova na dva doma: gradjansko vece i vece lokalnih zajednica, nacionalne ili regionalne.

Za sada nema zvanicnog reagovanja na nedavno najavljeni plan Srba za decentralizaciju vlasti na Kosovu

UHAPSENI ZBOG NAPADA NA KLOKOT

TANJUG, 8. avgust - Pripadnici Kfora i Unmik policije uhapsili su prosle noci u gnjilanskom regionu vise od 10 osoba osumnjicenih da su povezani sa nedavnim teroristickim napadom u selu Klokot kod Gnjilana, potvrdili su izvori bliski multinacionalnoj brigadi "Istok".

Portparol Kfora u Pristini Dru Anderson nije mogao da precizira detalje o tom hapsenju, ali je rekao da su prosle noci pripadnici Kfora uhapsili nekoliko osoba i da ce kasnije danas biti poznati blizi detalji o tome.

ALBANSKI PROTERALI OSAM I PO HILJADA ROMA IZ KOSOVSKE MITROVICE

08.avgust - Prizor koji se sa leve vidi na desnoj obali Ibra u podeljenoj Kosovskoj Mitrovici nesvakidasnji je i jeziv. Od

Gigan mahale, smestene između dva stadiona nekadašnjeg prvotimskog kluba "Trepca", ostale su samo rusevine zarasle u korov.

Ovde je do leta 1999. živelo oko osam i po hiljada Roma koje su Albanci proterali. Zbeg je krenuo preko mosta i zadržao se u južnom delu grada, da bi sa obale posmatrao kako gore njihove kuće.

Prethodno su Albanci, priča nam Serif, jedan od tamosnjih Roma, opljačkali svu njihovu imovinu, a potom spalili kuće.

- Osvetili su nam se jer nismo hteli da budemo s "uckama", protiv Srba. Smatrali su nas kolaboracionistima, a mi smo samo hteli da budemo svoji na svome - dodaje Adem.

Rezultat osvetnicke akcije Albanaca nad mitrovackim Romima je uništeno naselje u kome je ostao - go kamen. Nebo nad Mitrovicom, pričaju nam Srbi, danima je osvetljavao plamen iz Gigan mahale. Kada je sve izgorelo, zbeg je krenuo. Bogati su posli u Srbiju, Crnu Goru, inostranstvo. Na severu su ostali najsiromasniji, njih 600, koji s vremena na vreme dodu na obalu Ibra da bi gledali zgarista nekadašnjih domova, ili deci, rodjenoj u izbeglistvu, pokazu odakle poticu.

Dzemalj i Saban cesto dodju na obalu Ibra odakle ceznjivo posmatraju mahalalu i pitaju se da li ce oni koji su ovo ucinili ikada odgovarati.

- Romi iz južnog dela Mitrovice koji su ostali na severu Kosova smesteni su u izbeglickim centrima u srpskom delu grada, te u susednom Leposavicu i Zitkovcu. U nekadašnjoj Ciglani, dva kilometra od Zvecana, u srpskom selu Zitkovac, u veoma teskim uslovima, od humanitarne pomoci zivi 39 romskih porodica, sa oko 200 clanova.

-Culi su da ce njihovo naselje zauvek nestati. Apokaliptična scena Gigan mahale, koja je pala u oci i strancima, uskoro ce da bude prošlost. Faruk Spahija, predsednik SO južna Mitrovica planira da ukloni dokaze albanskog zlocina nad Romima i tu sagradi novo gradsko središte sa stambenim zgradama i trgovinskim centrima. Otud i tuga u ocima Habiba, Hajradija, Hajre, Ramusa, Safete... kojima je od svega sto su imali ostale jos samo uspomene i pogled na zgariste na ledini iz koga u nebo strce nekadašnji dimnjaci, goli zidovi. I nista vise.

U poseti selu Klokot kod Kosovske Vitine, najbrojnijoj srpskoj enklavi južno od Gracanice, dan posle rusenja pet kuća

PLASILI SMO SE OVAKVOG MIRA

Srpsko selo Klokot udaljeno je dva-tri kilometra od Kosovske Vitine. Nalazi se u potpunom okruženju Albanaca, a izoluju ga americki vojnici. U Klokotu, kako mestani kazu, iz besa, uz torture, ucene i svakodnevnih pretnje prezivljavaju 1.250 Srba.

U pitanju je najbrojnija srpska enklava južno od Gracanice prema Strpcu, posto su Albanci u poslednje tri godine, sto uz ubistva, ucene i prebijanja, pa cak i placajuci od pet do deset hiljada evra za ar najkvalitetnije kosovske zemlje, preuzeli zemlju od srpskih domacina iz opštine Vitina.

U urbanom delu grada od nekih 3.500 Srba ostalo je svega 320 Srba. Upravo zbog znacaja Klokota, zbog transverzale Strpce-Gracanica, albanski ekstremisti su poslednjeg dana jula u "gluvo doba noci" digli u vazduh "celo naselje" - poruseno je pet srpskih kuća u severnom delu sela, uz liniju razdvajanja sa susednim albanskim naseljem Zitinje. Njihovi vlasnici, gastarbajteri iz Nemacke i Svajcarske, bili su odlucili da svoju uštedjevinu uloze u rodno selo, da se za koju godinu vrate, cime su preostale Srbe u Klokotu "pride" uverili da nece ostati usamljeni, da ce talas povratka krenuti.

- Verovali smo da je doslo do smirenja situacije. Americki vojnici, od kojih nismo imali koristi, povukli kontrolne punktove. Cesto bi u zadnjih nekoliko meseci dosli u selo i onako moleci trazili da sastavimo ekipu da igramo mali fudbal sa Albancima. Na Petrovdan u selo su svirali vranjanski trubaci. Poceli ljudi sami bez pratnje da idu u Srbiju, do Gracanice ili Strpce. Ameri i UNHCR nam dali pare da adaptiramo tri minirane kuće u južni del sela i obećali da ce i ostali sedam da obnove do kraj godine. I, pocemo da zivimo. Al' tu noc, dok je vecina nase omladine ubijala vreme na seoskoj raskrsnici ili po kafici, tri jake uzastopne detonacije koje su srusile pet vila na severu sela, ponovo su vratile ono sto smo znali - priča prvi covek tamosnjih Srba Trajan Trajkovic.

- Albanci nece odustati od zelje da nas proteraju. Plasili smo se mira. Ove godine zasejali njive. Sve rodilo, krenuo povratak. Niko ne prodaje. Amerikanci poceli da svrcaju na kavu po kuće. Medjutim, odmah posle ovu nesrecu stotine bornih kola i hiljade vojnika su krenuli u pretres nasi domova. Mene su drzali tri sati u kucni pritvor. Trazili da im kazem prstom koji Srbin minirao kuće i ko je odgovoran sto su dva americka vojnika povredjena - priča Trajan i prenosi reci zamenika americkog komandanta Kfora generala Batrisona. "Vi mora da cuvate moje ljude. Vi znate huskace kojima nije stalo do integracije u Klokotu. Srbi su minirali kuće jer su prodate", tvrdio je on i pretio da ce prevrnuti svaki grumen zemlje dok ih ne nadje. Uveravao sam ga da to Srbi nisu uradili i pitao da mi odgovori sta su radili njegovi vojnici u blizini porusenih kuća. Skoro je poludeo od besa i pozvao obezbedjenje.

To nije bio pretres. To je bilo ludilo. Ni mali deca u kolevku nisu ostavili sve dok administrator Kosova Mihael Stajner nije izdao nalog - obustaviti pretres - završava svoju pricu Trajkovic.

U susedstvu porusenih srpskih kuća od siline detonacije popucala su stakla na kuci u kojoj zive izbeglice Snezana i Randjel Pavic, koje su Albanci proterali iz Zitinje. "Tam su nam zapalili dve nase, dve od dever i tri od nasi komsije kuće.

Ovdi smo se skrasili. cim padneja mrak navucemo krpnu na prozor. Ne smem ni lampu da palim a Amerikanci dosli.

Lupaju, vrata da obiju. Kazem na muza da otvori. Izbacili nas vanka, traze da kazemo ko stavlja mine", priča Snezana Pavic, srcani bolesnik, dok njen suprug Randjel moli da je vise niko ne uznemirava posto je popila saku "bensedina". On tvrdi da je samo luda sreca spasla Djordja Pavica smrti, posto je starac primetio paket na terasi i onako za svaki slucaj ga sklonio "na kraj si kuće. Petnaestak minuti posle paket je odleteja u vazduh. Bila je to mina", kaze Randjel. Upravo u trenutku kada je reporter "Blica" razgovarao sa Pavicima stiglo je desetak novih kosovskih policajaca. Uz pretnje i "savete" da nije dozvoljeno snimanje dok se istraga ne završi, nastavljeno je saslušanje desetak srpskih porodica nastanjenih u severnom delu Klokota uz ono obavezno upozorenje da ce ostati bez humanitarne pomoci i penzije od 28

evra ukoliko ne kazu ko je minirao "albanske kuće" koje su oni nedavno platili srpskih gastarbajterima, sto svi do jednog Srbina u Klokotu demantuju tvrdeći da se radi upravo o nosiocima akcije povratka Srba u Klokot kod Kosovske Vitine.

Nedjeljko Zejak

Rektor Gojko Savic o finansiranju Univerziteta

ODLUCICE VLADA SRBIJE I UNMIK

BEOGRAD - Iako postoje razne verzije sa suprotnim tvrdnjama, zvaničnici kazu da je jos neizvesno ko ce davati novac za plate zaposlenih na Univerzitetu u Kosovskoj Mitrovici, Unmik ili drzava Srbija.

Prof. dr Gojko Savic, rektor ove visokoskolske ustanove, za "Glas" objasnjava da nacin finansiranja Univerziteta na srpskom jeziku tek treba da se odredi dogovorom izmedju Unmika, Vlade Srbije i Koordinacionog centra i da univerzitetsko rukovodstvo nema uticaja na ishod te odluke.

- Ukoliko Unmik zeli da finansira Univerzitet u Kosovskoj Mitrovici, mi insistiramo da to ide preko Ministarstva prosvete i sporta Srbije i da nas isplacuju kao i do sada. A ne da ja kao rektor sklapam dogovore i sporazume o isplati zaposlenih - kaze dr Savic.

Na sugestiju da ima srpskih politicara sa Kosova i Metohije koji smatraju da je postojeci predlog o finansiranju los jer vodi u rdjavom smeru, dr Savic odgovara kontra-pitanjem:

- Zasto njima ne smeta sto zaposleni u osnovnim i srednjim skolama mesecima dobijaju dodatak od nekoliko stotina maraka od Unmika, a plate im uredno stizu iz Srbije, a bune se protiv slicnih resenja kad se radi o univerzitetu?

- Mozda im to nije zasmetalo jer to otvara neke druge probleme koji se vec naziru i koje bi nekog veoma ugrozile - komentarisao rektor Gojko Savic.

ZITELJI KOSOVA MOGU DA UCESTVUJU NA PREDSEDNICKIM IZBORIMA

08. avgust - OEBS nema nista protiv da zitelji Kosova i Metohije ucestvuju na predsednickim izborima u Srbiji, potvrdio je novinarima portparol ove misije na Kosovu Bernard Vrban. On je istakao da je OEBS prezauzet organizacijom lokalnih izbora na Kosovu, a sto se tice predsednickih izbora oni nece moci da budu znacajnije prisutni.

VASINGTON O ZASTITI SNAGA NA KOSOVU I METOHIJI

07. avgust - Busova administracija pokrenula je inicijativu da sa SR Jugoslavijom potpise medjdrzavni sporazum kojim ce se vlasti u Beogradu obavezati da pred novim Medjunarodnim krivicnim sudom nece pokretati postupak za eventualne zlocine americkih vojnih ili civilnih predstavnika na jugoslovenskoj teritoriji. Konkretno, rec je o americkim pripadnicima misije KFOR u pokrajini Kosovo, koja je formalno-pravno i dalje u sastavu SRJ, prema rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti, iz 1999. godine, pretvorena u medjunarodni protektorat koji je, prakticno, pod civilnom upravom i vojnom kontrolom UN.

Medjdrzavni sporazum o zaobilazenju Medjunarodnog krivicnog suda, Amerika je prosle nedelje potpisala sa Rumunijom, pregovori o istoj vrsti zastite za pripadnike SFOR poceli su vec i sa vladom BiH, a predstoje i sa svim ostalim zemljama u kojima su SAD, na ovaj ili onaj nacin, angazovane u medjunarodnim mirovnim operacijama. U razgovoru za SENSE, ambasador Pjer Prosper, zaduzen u Stejt departmentu za sektor ratnih zlocina, najavio je pregovore o tom pitanju i sa vlastima u Beogradu - o sporazumu kojim bi se onemogucila ingerencija ovog suda nad americkim pripadnicima KFOR i ostalih misija na Kosovu.

"Planiramo da sa svim drzavama, u kojima su angazovani nasi ljudi, postignemo sporazum o razumevanju, kojim ce se postovati nasa zelja i nas interes da ne budemo deo Medjunarodnog krivicnog suda. Na tu temu razgovara se sa vladama svih tih drzava, Rumunija je prva s kom je vec potpisan takav sporazum", rekao nam je tim povodom ambasador Prosper. "Razgovaracemo i sa vladom u Beogradu o razumevanju za nas stav da americki vojnici i ostali ne mogu da idu pred taj medjunarodni sud kome SAD ne pripadaju. Zelimo da se oko toga dogovorimo i da sa Beogradom potpisemo medjdrzavni sporazum, kao i sa ostalima u svetu".

Ambasador Prosper, kako nam je rekao, planira za septembar ponovni odlazak u Beograd. Glavna tema razgovora sa zvanicnicima SRJ i Srbije bice tribunal u Hagu - kako onaj s kojim se trazi saradnja Beograda, tako i onaj novi s kojim Vashington odbija da ima ikakve veze.

CRKVA I DZAMIJA

U "kosovskoj optuznici" Haskog tribunala protiv Slobodana Milosevica ima jedno, na prvi pogled beznacajno mesto, koje mi mesecima ne da mira. Bez ikakve zelje da branim onoga ciji su, u optuznici nepomenuti gresi, bar iz mog ugla, veci od svih u njoj pobrojanih - voleo bih kad bi jos mnogi zrelo razmislili o tome.

Optuzuju se on i saucesnici kao odgovorni za rusenje dzamije u cisto albanskom selu koje se zove Bela Crkva.

Poima li iko, posebno oni koji se zovu "medjunarodni faktor", tu kondenzovanu istoriju, te sudbine smestene u civilizacijsku razliku izmedju imena sela i zlocina rusenja dzamije. (U nekom drugom slucaju - rusenja crkve.)

Ko to ne razume, nista nece ni da resi. Takvi su (zasad?) u vecini.

Bozidar Andrejic

ZABRANJENE KAFANE

BETA, 07. avgust - Internom odlukom Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu, zaposlenima u UNMIK-u zabranjen je ulazak u 154 ugostiteljska objekta na podrucju Kosova.

Spisak ugostiteljskih objekata u koje se medjunarodnom osoblju UNMIK-a zabranjuje ulazak podeljen je zaposlenima u

Misiji, a danas ga je objavio pristinski dnevnik "Zeri".

Na listi kafana i barova najviše je ugostiteljskih objekata iz Prizrena - 63, zatim iz Kosovske Mitrovice - 18, Urosevca 17, Gnjilana 14 i Pristine 12.

Svaki radnik UNMIK-a koji bude prekršio tu odluku automatski će izgubiti posao, kazao je jedan izvor iz međunarodne misije.

Vlasnici ugostiteljskih objekata sa "crne liste" tvrde da se ne bave nezakonitim poslovima i da je toliki broj "sumnjivih" kafica i restorana preuveličan.

Izvor iz UNMIK-a je objasnio da je moguće da je razlog za zabranu izveštaj nekoliko organizacija koje su primetile da znatan broj međunarodnih službenika posećuje "sumnjive" lokale na Kosovu.

Zasto je Kosovska Mitrovica danas podeljen grad

SUDBINSKI MOST NA RECI IBAR (1)

Problem podeljenog grada Kosovske Mitrovice obično se jednostrano objašnjava kao problem Srba na severu koji odbijaju da žive sa Albancima na jugu. Međutim, situacija je u mnogo čemu suprotna ovoj sablonskoj tvrdnji.

U dramatičnim događajima u toku leta 1999. kad su kosovski Albanci predvođeni OVK uspeli da etnički očiste veliki deo Kosova i Metohije, nakon povlačenja jugoslovenskih snaga i dolaska međunarodnih snaga Kfora, mitrovacki Srbi su spontano organizovali odbranu ne dozvolivši albanskim ekstremistima da predju reku Ibar i oteraju Srbe i sa ovih prostora. OVK je već proterala sve Srbe i sa izuzetkom nekolicine, iz južnog dela grada, dok je romska zajednica potpuno zbrisana sa lica zemlje i njihova mahala spaljena do temelja. Srpske kuće i poslovne prostore koji nisu bili zapaljeni, preko noci su okupirali novi albanski "vlasnici". Istovremeno, severna Mitrovica, koja čini samo jednu petinu celog grada, ostala je do danas multietničko područje, što se čak priznaje i u najnovijem izveštaju Srbima nenaklonjene Međunarodne krizne grupe.

Zapravo, prema podacima Oebsa, u opštini Mitrovica trenutno ima oko 100.000 ljudi. Severno od Ibra živi 12.000 Srba, 3.000 Albanaca, 2.000 Bosnjaka (Muslimana), 600 Turaka i 500 Roma, uključujući i otprilike 5.000 Srba prognanih većinom iz južne Mitrovice ili drugih delova Pokrajine. Paradoksalno ili ne, severna Mitrovica je jedna od najmultietničkijih urbanih područja na Kosovu i Metohiji, a ipak se smatra najvećim kosovskim problemom, posebno u albanskim i međunarodnim krugovima. U južnom delu grada trenutno živi samo 15 Srba koji život provode u parohijskom domu uz crkvu Svetog Save, okruženi bodljikavom zicom i jakom zaštitom snaga Kfora. Broj Bosnjaka je takođe opao u ovom delu Mitrovice, kao uostalom i u drugim urbanim područjima Pokrajine.

Ovaj, južni deo Mitrovice zapravo je multietnički samo zahvaljujući brojnim međunarodnim mirotvorcima i osoblju Unmika koji ovde rade i žive sa Albancima. Lokalne nealbanske zajednice gotovo da ne postoje, što je slučaj i u ostalim gradovima u kojima živi albanska većina.

Niko ne može da porekne da na severu nema problema. Nekoliko kriminalnih grupa deluje i u ovom delu grada koristeći se izuzetno teskom ekonomskom i političkom situacijom. Ali, imajući u vidu da je ostali deo Kosova i Metohije preplavljen narko-bandama, mafijom, polulegalnim "bezbednosnim agencijama" i centrima za prostituciju i belo roblje, objektivniji posmatrač tesko može da prstom pokazuje bas na severnu Mitrovicu kao najozbiljniji kosovski problem.

Izgleda da će pre biti da je severna Mitrovica kao i severni deo Kosova i Metohije, u kome većinom žive Srbi (otprilike 60.000 ljudi) ozbiljan problem upravo zato što kosovski Albanci nisu uspostavili kontrolu i nad ovim područjem i nisu uspeli da proteraju Srbe kao iz drugih urbanih delova Kosova i Metohije što se nazalost dogodilo u prisustvu međunarodnih snaga i misije UN. Srbi na severu ne žele da prihvate nove kosovske institucije sve dok u njima glavnu rec vode predstavnici političkih partija koje su se razvile iz bivše OVK nakon rata. Za Srbe na Kosovu i Metohiji, Mitrovica je poslednja nada za multietničko Kosovo. Zato ona kao područje u kome Srbi, Albanci, Turci, Romi i Bosnjaci još žive u relativnom miru i jednakosti, treba da predstavlja više model za ostatak gotovo etnički očiscenog Kosova u kome dominiraju Albanci, a ne prepreku za bolju budućnost.

Ne treba pominjati da sve navedene etničke zajednice žive na teritoriji centralne Srbije i Crne Gore bez sukoba, uživajući slobodu kretanja i svoja kulturna i ljudska prava. Međutim, čim se udje na teritoriju Kosova i Metohije koja je pod administracijom UN, realnost na terenu se naglo menja. Dok kola sa putnicima različite etničke pripadnosti slobodno putuju jugoslovenskim cestama, posebno u pravcu crnogorske obale, i dok je sve više kosovskih Albanaca koji idu u Beograd na lečenje, u ostalim delovima Kosova i Metohije Srbi još žive u etničkim getima i enklavama bez slobodnog pristupa institucijama kojim dominiraju kosovski Albanci.

NASTAVICE SE...

POKUSAJ HAPSENJA M. IVANOVICA

RTV B92, BETA, 08. avgust - Kosovska Mitrovica -- Jake snage policije UNMIK pokusale su u četvrtak rano ujutro u dva navrata da uhapsu predsednika Srpskog nacionalnog veća za severno Kosovo Milana Ivanovica. U izjavi za Betu Ivanovic je rekao da su policajci UNMIK-a upali u njegov stan koji su demolirali, ali nisu uspeli da ga pronađu. Dva sata kasnije, izvršili su i drugi upad na lokaciju za koju su smatrali da se Ivanovic nalazi, ali ni tu ga nisu pronašli.